

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԵՆ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

իբանաթնն ար հէր սաթն
րը իշին պիրինձի տէ ֆա Յ
իքինձի տէ ֆա 2, փ իւ
չիւնձի փ սայիր տէ ֆա
րը իշին 1է փ տէ ֆա
րաւորն գ ընտ լմեան ի
ւանր սաթնրը ծըլ տուր
Մէքթալ փ սայիր ի
գաւաթնաւ իւնձէ միւլ
բազարնաւ փաթ Կ. 28
պետ ինանըտնա կարա
հէթ Թ. փանոսեան իմի
նէ կէ ընտրիլէճէք տիր :

ՆԻՒՄԷՐՈ 1797

Ապօնէ ետզըւմագ իսթէեէնէր, մէզ-
քիւր Գօնսթանթինուբօլիս զազէթա-
սընըն, Գալաթաուա Եօրկանճըւար սօ-
գադընտա 27 նիւմէրօլու մաթպաա-
սընա միւրաճաաթ իլլէմէյէրի:

Զբոսարան սահիլ ստրաբեը Հիւմաեռու-
նի մէջբուլաթը իշին, մատանբուլ վե-
սաւալբուր վե Ամբրիգա պէղի վե տի-
պէթ վե գանաւալսօ վե սանտալեա գ.օ.
լանի վե պուշլարա միւմասիլ լիւղումի
օլան էշանըն իազինէյի իսասա տա-
յիբէսինաե միւնաղ-իտ լէվաղ իս՝ մէճիլ-
սինտէ միւնաղասայի ալէնիյէսի ինջա
օլունաճաղընտան, թաւիլպէրինին ճու-
մա իրթէսի վե չէճարէնպիհ կիւնլը-
րինտէ մէճիլսի մէջբիւրէ կէրիպ ճին-
սի վե մըզաբուրնըն տէճիթէրինէ միւրա-
ճաաթլէ, միւնաղասասաա պուլունմա-
լարը իլան օլունուր :

բայը վերադարձնել տիր, Գաղաթ, հիւրիւ-
մէթ, վէ, երկնէ քննութիւն տալ պարտաւոր
տուգու հալուէ, անհազ սարափարը մէ-
սուլ թանդըլը տըր :

Մէղքիւր գաղաթա պարտաւոր գայի-
մադամը վէ միւտիւրէր տալի Մէհէմ-
մէտ աղաւան գորգտուգլարընտան, սէ-
գիւնտէն տիւարը չըգամամադա տըրլար,
չիւնքի, սոնրա սուլի հալըրինէ տայիւր
բէք գոլայ սուրէթտէ մահգըրէր վէ մադ-
պարտաւոր թէրթիւր իթտիւրէպիւնքտէ տիր,
չէյլէ քի էգտէն եթթիւրիւրէ գըրգ էլլի
նէֆէր ատամը պուլունտու գունտան, վազ-
թիւնէ վէ ատամընա կէօրէ, քիսիսինէ տա-
վաճըլը իթտիւրիւր, վէ քիսիսինէ տալի
չահ'տըլ իթտիւրիւրէր իսիլ, նասըլ քի
սիւշ ալթը մահ գայիմադամը իթմիլ օլան
Տէրիլլէ պէն նամ զաթը, պիր մատտէտէ
քննտէր գաղը կէլըրէք սէօղիւնիւ, վէ
տոտան սահ'իւրէ կարիսի ինրա իյլէմէտիկի
իյն, օթուգ պին զըլուգ պիր իսամ թահ-
թընա տիւրիւրէք, իս րապընը մուհիւր
օլմուշ տուր (2) :

1871 Նոյեմբեր 28

Խորհուրդ Մամուրիյէթիւր Ազիզ

ՍՈՆ ԶԱՎԱՏԻՍԷՐ

ՅԻՐԱՆՍԱ

Բարիս 1 յունվար

Գաղիէն պիւտիւրիւրիկինէ նէզարէն,
Մ. Թիւր Մ. տը Պիւրմարքըն սոն նօթիւ-
սընա ճէպիւր իյրէճէք տիր :

Թունվար 9 ա գաւտար Պանք ինրէ-
րիւրէն միս իթէրիք ճէնթիւրէնա կի-
տիւր ալթը պըրգ ֆայիլըրէրի ալմալա-
րը զըմընտա, եթտըրինտէ Օսմանիւր
պօնօլարը պուլունտանլարա տալէթ օ-
գունմուշ տուր :

Շէհրիմիլտէ իգամէթ իտէն Ալման-
եալըլար, Մ. տը Մօլթընիւր զիւրիւնի
էպէտի գըլմադ իյնի տըրիւրէճէք սա-
նէմ իյնի պիր տէֆթէր քիւշտ իյլէ-
միլէր :

ԱՎԱՐԻՍ-ՄԱՃԱՐ

Վիլենա 1 յունվար

Գըրէտի Գիւնիւր նամ պանդա, 24
միլիտէն ֆըրանք վիլըրէք, Լանկրան-
Տիւմենսօնու, Մաճարիւրանտա մու-
թաւարըք օլտուգու էմալըլարը սա-
թըն ալթը տուր :

Լիւման նամ պանքէր էօլտիւ :

Վիլենա 2 յունվար

Իմրէրաթօր թարաֆընտան իրատ
օլունան նուլթ իւզըրինէ, զաղէթա-
լար եթթիւր, կէլէճէք վազթա էյի
նազարլա պազմադտա տըրլար :

Գիւնտօլար զիւրիւրէրի իւրէքտիւր :

ԻՍՐԱՆԻԱ

Մատրիտ 1 յունվար

Վիւքէլաճա պուլունտան զուհուր իթ-
միլ տիր տէյի կէզէն թէվաթուր հիւ-
քիւմէթ թարաֆընտան եալանա չը-
գարըլըլար տուր :

ԱՄԱՆԻԱ

Պէրլին 2 յունվար

Մ. տը Բօսն, պահրիւնէ նէզարէ-
թիւնա իսթիֆա իյլէմիլ վէ մէղքիւր
նէզարէթ Մ. տը Պիւրմարքըն իտարէսի
թահթընա կէլիլ տիր :

ԻՆԿԻԼԻԹԻՐԱ

Լօնտա 2 յունվար

Թայմըզ զաղէթաթը, Մ. տը Պիւր-
մարք թարաֆընտան միւտիւրիք գա-
պինէթօլարա իրաւ գըրընան տիրու-

(2) Հիւքիւմէթի սէյիլիէ թարաֆըն-
տան իրաւ պուլունտաճա օլուն ժուրնալ-
ըլար, պիւր գանն իտըրիւր քի, օտօլու
միւտիւրիւր ալալիլը իյնի, էփիլէ էմիւր-
տէ, էյլէ սահ'իւր նուֆուլըլարըն, պիր
քըրը պուլունտուգըլարը մահ'իւրտէն,
տիւարը չըգամարըլըն էնէմիլիէթտէն օլ-
մաթըն հիւս իտըրէք, Մահ'իւր րաշա
հազըթիւրէրի օլ պապտէ միւրաճաթա
մէճպուր օլաճաղար տուր :

մաթնա էվրաղլարտա Ալմանա իսա-
նընը թահսին իյլէմիլ տիր : Գաղիէն
պիւտիւրիւրիկինէ նէզարէն, սայիւր տէյ-
լէթէր տալի, քէզա քէնտի իսան-
լարընը գուլանաճաղար տուր :

ՍԱՐԻԱՖԻԷ

ԳԱՆԱԹԱ ԲԻԱՅԱՐԸ

Լահ. Ում. Գեկու. 21 Ալաւա գաւան	57-24
» » » 22 Սապահ ալըրու	58-05
» » » Սապա 8	58-16
Բէքօր	8 1/2 փարա
Իսթիգրազ 1865	350-
» 1865	555-
» 1869	504-
Սօսիլթի ժէնէրալ	11-07
Քրէտի »	15-05
Շըմէնարքիւր սէհիլէրի	146-00
Թրաւիլալ հիւսսէրի 18042	պաշ խիւթօր

ԱԳՃԵԼԻՒՐԻ ԲԻԱՅԱՐԸ 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ինկիլիզ լիւրար	109-15
Պրանսըզ ալթուրու	87-09
Բօլ	89-06
Գըրմիլ ալթուրու	81-26
Պէնազ Մէհիլիլ (Ֆարգը)	1-26
Պէլիլ վէ մէթալթիւր	104 50-
Պազըր	118-18
Կէլէճէք գուրօն սընթիւրու Օ/Ո 1 1/2	

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԻՐԱՆՍԱ ԳԵՐԸԼԵՐ

Պիւտիւրիւրիկինէ եաղըլըլ օլան պիր մէթ-
թուպ, մէմալիքի մէթքիւրտէ հիւքմ
իտէն գըթըլը ավէթիլին շու վէճէ իլէ
նազըլ ու թաթիլի իյլէմիլ տիր :

Է. Նալի, աթէթա պիր ըսգըլէթ (ին-
սանըն քէմիլըրի), հալ ու հէյիւթի
քէսպ իյլէմիլ տիր : Զօգ տէֆա, սօ-
գաղարտա, պահաղը խաղ, ինկի-
լիզըրին կէթիւրտիլըրի բիւրիւրիլի
զէրինէ հիւքմ իյլէթիլի սըրաթա պիր
թաթըմ չօնուգլար, աեազ ալթընա
կիտիւր, պօղուլմադտա տըրլար : Պիր
թաթըմ չըպազ սէֆիլէրին, ազճէ
տաղըթըլան տայիլէյէ տօղրու գօ-
չուպ կիթտիլըրի կէօրէն մէրհա-
մէթէ կէլիլ : Գըթըլը յուլիս ալընա
գաւտար տէվամ իտէճէք տիր տէյի
զանն օլունտուր :

Պօմպէտէ թապ ու նէյր օլունան
Թայմըզ օֆ Էնտիա զաղէթաթընտա տա-
լի շու վէճէ իլէ օգունմուշ տուր :

Գըթըլը ավէթիլին, հալէա, ի-
րանա իյլէթիլի գըրիլըլարըն ճէա-
մէթի ալա թէթիլ սուրէթտէ մալիւմ
օլմաեաճադ տըր : Վէ հէր նէ գաւտար
մէթքիւր ուզուն գըթըլըտան նէյլէթ
իտէն ուճ տէրէճէ ֆազըլըլը պիւր
իսէք տէ, իրան հիւքիւմէթիլին, մէթ-
քիւր ֆիւլաթէթիլի խաֆիֆէթմէք ի-
չին լաեղըլ պիր թէտպիր իթթիւրազ
իյլէմէթիւր աճայիւր պիր չէյ տիր, չէյ-
լէ քի պըրադըլըլ տըր քի աճըլըտան
էօլէն հէյիլ, քէնտի պաշընի չարէ-
սինի քէնտիսի տիւրիւրիւր : իրանը
թէթը իտէպիլիլէյէ, եօլա չըգմադտա,
վէ եօլա չըգմաեալար իսէ, էօլմէթտէ
տիրէր : Ֆէլաթէթ թէթիլի օլուն ի-
չին, գըթըլըլըն արգաւսընտան խա-
թալըք եթթիլիլ տիր :

Էնգոտէն վէ Պանտէր Ապպաստան
ալընան խապէլըլը գօլէրա իլէթի մա-
խուֆէսինի օրալարտա էհալիլ խա-
րապ իյլէմէթտէ օլտուղունու պիւտիւրի-
լէր : 300 նէֆէրէ եաղըն Զօրաթաթըլար,
Պունտէր Ապպասա եթթիլիլիլ իտի,
ֆաթաթ քեաֆիֆէսի աալի խաթթա
օլտուգլարը իչին, իրան հիւքիւմէթի,
անլըրի թահթը գաւրանթիւտա ալթը
տուր :

Պունտանտա մաւտա, մէրգուման
Զօրաթաթըլար, գանդի քէվրան իլէ
եօլունուգ իթմիլիլ իսէ, ալնի քէվ-
րանըն սահ'իւրի, եօլա իտիլէն մէ-
սարիֆաթըն թէթիլիլիլ իսէհին օլա-
րազ չօնուգլարըն ալը գօյմուշար
տըր, սօնրաթան մէրգուման չօնուգ-
լար գուրթաթըլըլար տըր : Աճէմ
քէթիլէթիլիլ կէլէն հէր պիր կէմի
իլէ, Պօմպէյէ պիր չօգ իրանը կէլ-
մէթտէ, վէ հիւտիւթան իլէ Աճէմ
քէթիլէթի արաթընտա իլ իտէն պիր
չօգ կէմի վէ թիւճար գուրմաեալա-
լը թարաֆընտան հէր նէյի սուհուլէթ
վիլիլմէթտէ տիր, չէյլէ քի մէրգու-
ման պէտպալթըլար, գաւրաեա աեազ
պասար պասմազ, մահ'իւրիլիլիլիլ
գուրթուլմադտա տըրլար :

ԲՈՒՍԻԱ ՎԷ ԲՐՈՒՍԻԱ

Բուսիա իմրէրաթօրու Ալէքսանդր
հազըլէթիլիլիլ, Սէն-Ժօրժ նըչանընը
զիլիլիլիլ միւնաթիլիլիլ իլէ քէնտէ օ-
լունան զիւրիւրիլիլիլ Ալմանեանըն չէյ-
գիլիլ պապտէ նուշ իյլէմէթի, ումուսն
նազարը տիգթթըլը, Բուսիա վէ Բը-
րուսիա հիւքիւմէթիլիլ միւնաթիլիլիլ
ճէրէեան իտէն միւնաթիլիլիլ իւզըրի-
նէ չէյիլմիլ վէ Պէրլին զաղէթալարը,
«մէթքիւր քի տէվէթիլիլ իթթիւրա-
զընը հիւքիւր պուլուլ գաւրաթաթաթա-
տէյի պէեանը քիւքալ իյլէթիլիլիլ
իլին, պիւր տալի, մէթքիւր մէսէլէյի
եթիւտէն թէթիլիլ գաղըլըլըլ :

Նասըլ քի զաթէն թաթիլիլ իյլէ-
տիլ, Բուսիա իմրէրաթօրու, Բրու-
սիանըն բօլթիլիլիլ թարաֆի տուր-
մադտա տըր, վէ միւշարիլիլիլ հազ-
րէթիլիլիլ սալ օլտուգու, Ալմանեանըն
հիւքիւր գօրգաճաղ քէրի եօգ տըր,
պաշա չէյ տիր էկէր մէմուլին զայիլի
վազալար զուհուր իտէճէք օլտու իսէ:
Պազաթ, Բուսիա էհալիլիլ, ալնի տուր-
ղուտա տէյիլ տիր, վէ հէր նէ գաւտար
պէօյիլ քի պիր իլէսսիլ իլէթիլիլիլ ի-
սէ տէ, հիւք տէ թէթիլիլիլ եօգ տէյիլ
տիր : Իմտի, նասըլ քի նուլէլ Բըրէս
Լիպը զաղէթաթ տուր :

Բուսիա վէ Ալմանեա միլիթիլիլիլ
պէյիլիլիլ պիր չօգ վազըլթ տան պէրու
աալա հիւքիլ թէվէճիլիլ մէվմուտ տէ-
յիլ տիր : Բրուսիանըն վէ Ալմանեանըն
օլճէսիլիլիլ թահաթիլարը, վաթանալ-
ընըն աղամէթի վէ իսթիլիլիլիլ
հազգընտա, հէր սընթիլ Բուսիա պի-
հուգըլը գըլըլը տուր :

Մէղքիւր խուսուլմէթ, վաթան մուհա-
ֆազաթ թապիլի տուրղուտա իւզըրինէ
միւստէս պուլունտուղու իլին շու սօն
վազըլթարտա տահա զիւտաթ ալթ-
մըլ տուր :

Պիրինի Ռէթրօ, քէնտի վաթիլիլիլ
նամէսինտէ, Բուսիա իմրէրաթօրու-
ղունա տէթրթ հուտուտ կէթաթիլիլիլ
տիր, եանի, պիրինի, Պալթիլիլ տէ-
նիլիլ, իւքիլիլ, Գաւրաթէնիլ, իւլիւն-
ճիւ, Արգանթէլ, վէ տէթրիւնիլիլ
պահըլ Հազէր (Կապիլիլ ծով) :

Իմտի, Բուսիա հիւքիւմէթի, Ար-
գանթէլ վէ պահըլ Հազէր իւզըրինէ
թէթիլիլ սուրէթտէ հիւքմ իյլէմէթտէ
տիր : Կէմիլիլիլ իսէ սէրպէլթ սուրէթ-
տէ Գաւրաթէնիլիլ կիրպիլիլիլիլ
ֆաթաթ, Պալթիլիլ տէնիլիլիլիլ սէր-
պէլթ սուրէթտէ հարէթթ իյլէմէթի,
թէթիլիլ թահթընա տիւլմէլիլ պաշա-
մըլ տուր :

Պունտան հէնուգ պիր գալ ալ ազ-
տէմ, Բուս միլիթիլ, չըմալըն իլիլ տէ-
նիլիլիլ իւզըրինէ հիւքմ իտէր իտի.
Փազաթ պուլ կիւնքի կիւն, Բրուսիա-

նըն, պահրիլիլիլ պիր հիւքիւմէթ օլ-
մադ արգուսինտէ պուլունտուղունու
հիւս իտիւր կէթրմէթտէ տիր : իլիլիլ
պու սէպէպէ մէպիլ Պալթիլիլ տէնիլիլ
թարաֆընտան քէնտիլիլիլ իսթիլիլիլ
վիլիլիլ իսթիլիլիլ տիր : իլիլիլ պու
խուսուտ տուր, մէթքիւր իլիլ միլիթիլ-
լէր արաթընտա պիր կիրաթալ(անդունդ)
գաղընան իլիլիլիլիլ պիր էյիլիլ պէ-
եան վէ հալը հազըլը տալի իյլաճ ի-
տէլիլիլ :

Բուսիա հիւքիւմէթի, իլիլիլիլիլ վու-
գուրի իլիլիլիլիլ օլուն խաթիլիլիլ
թալիլ ու հարէթթիլիլ սէպէպիլիլիլ
տէյիլ քի Ալմանեաեա խաթիլ տիր,
իլլա, Ալմանեանըն գուլիլիլիլ արթ-
մաթ իլէ, քէնտի արաթիլիլիլ թէթա-
միլիլիլ թէթիլիլ թահթընտա տըր կի-
պի կէթրիլիլիլիլ տիր :

Պունտան շու նէյլէթ իտէր քի մէթ-
քիւր իլիլ հիւքիւմէթիլիլ միւնաթիլիլիլ
ճէրէեան իտէն միւնաթիլիլիլ գաթ
օլունմաթնա հէր նէ գաւտար «գաթիլ
պիր սէպէպ եօգ իսէ տէ, մէթքիւր ի-
լիլ տէվէթիլիլիլ պուլունտուգլարը
հալ ու մէվթը իլիլիլիլիլիլիլ ազ եա
չօգ ուզազ պիր վազըլթտա մուլթազ
սուրէթտէ մուհարէպէ բաթլազ վի-
րէճէք տիր :

Շու չէյ ալիլիլիլ տըր քի պիր կիւն
կէլէճէք տիր քի Բուսիա հիւքիւմէթի,
Պալթիլիլ տէնիլիլիլ գըթըլարընտա միւս-
թաթիլ պիր հալ ու մէվթտա պուլ-
ունմազ իսթիլիլիլիլ վէ մէսէլէյի գը-
լընտան պաշա պիր չէյ հալ իտէմէ-
եթէք տիր :

Իլիլիլ պուլաթընը նազարը տիլգաթ-
տան չըգարմաթալըլ :

(Թիւրքի)

— Գալիպաեա քեաթիլիլ Բուսիա
տէվէթիլիլ թարաֆընտան զապթ օլուն-
տուգտան սօնրա, տաղը թէթը իտիւր
օվալարտա իգամէթ իթմէլիլիլ իլին
աթիլիլիլ միւշարիլիլիլ ճանիլիլիլիլ
վազը օլան էմրէ իթաթ իթմէլիլիլիլ
1866 սէնէսինտէ մէմալիլիլ մահ'ուսէ-
եթ հիւքիլ իտէն Չէրէթ մուհաթիլ-
լիլիլ, պու տէֆա, վաթանլարընա ալ-
տէթ իյլէմէթտէ օլտուգլարը Գալիպա
հալաթիլիլիլիլ տիր :

— Պրանտա ճիւմիլիլիլ իլիլիլիլ
Մ. Թիւրէթ իթա օլունմազ իւզըլ, մու-
րաթա Շիլ-Ի-Խօրիլիլ նըչանընը հա-
միլ օլտուգլարը հալտէ իրան շահը
հազըլթիլիլ ճանիլիլիլ իրալ օլուն-
նուպ, Պրանտա իլէ եթիլ պիր թիւա-
րէթ մուհաթիլիլ ագտ իթմէլիլ իւզըլ
Պրանտա միլթիլիլիլիլ հարաթէթ
իտէն իրան էլիլիլիլ, յունվար օնտա
Բարիստէ կէթըլիլիլիլ իլիլիլիլ :

— Ալմանեա իմրէրաթօրու հազըլթիլ-
լիլիլիլ սէնէ պէ սէնէ խաղիլիլիլիլ ալ-
տըլը մադա, պիր պուլուգ միլիթ
թալիլ տահա «գամ» ու իրալէ օլուն-
մուշ տուր :

— Մօնտ Բիւս նամ Բուս զաղէթաթըն-
տա օգունտուղունա նէզարէն, Բու-
սիանըն պահրիլիլ նէզարէթի, աթըր-
լէր իլին մահ'պիլիլիլ ինչա իթմէլիլ-
լէ մէլըլ պուլունմադտա տըր, նա-
սըլ քի պու տէֆա, Սէն Ռէթըրպուրկ-
տա, վէ Մօնքուտա ճէսիլիլ տըրէրի
մահ'պիլիլ ինչա օլունմադտա տըր :

Վարչալիլաթա, գըլալար, մահ'պիլ-
իլիլիլիլ թահալիլ օլունմադտա տըր
Վէլհաթը Բուսիանըն հէր թարաֆըն-
տա պու թաղ թէթաթիլիլիլ հար-
պիլիլ ինքա օլունմադտա տըր :

— Ամէրիկա ժէնէրալարընտան ժէ-
նէրալ Շէրման իլէ մէմալիլիլ մէթքիւր
րէյիլիլ Մ. Կըրանթըն մաթտուլիլ Պը-

ընտանիք ճան կըրանթ, Լիբրուանըն պաշտօնա մէյտանը մուհարէպէլէրինի պախուսուս, սոն ֆրոնքո-Ալմանեա մուհարէպէսինին մէյտանը մուհարէպէսինին կէօգտէն կէչիլմէք իշին Ամէ-րիգոտան եօյա չըգըլլար տըր, լէ-նէրալը միւմայիլէյ, կէչէնլէրտէ պիր ղազէթաճը մուխպիրի իլէ գօնուշտու-ղունտա, Բրուսիա օրտուսուսուն մէր-համէթսիլմէթ թալլը ու հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղունու պէհան իյ-լէմիշ տիր:

ԲԻՆԵՍ ՏԸ ԿԱԼԸՆ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ
Բարիստէ թապ ու նէշր օլունան վէ իֆրաթ մէրթէպէ սէրպէսիյէթ թարաֆկիրի պուլունան Գօնսթիթիւ-սիօն նամ ղազէթա, Բրէնս տը կալ ճէնապէլէրինին խաթալըլընտան պահս իտէրէք, միւմայիլէյ, պիր աճ էլ-վէ, տիւշար օլունշ օլտուղուն խաթա-լըլա գուրպան կիտիպ վիւնուտի օր-թատան գալգմասը հազգընտա պէ-եանը արգու իլէմիշ, վէ սայիր քեաֆ-ֆէյի Գըրալ վէ իմէրաթօր ֆաթիլեա-լարը ազալարընն տախի, աշին խա-թալըլարա տիւշար օլունա վիւնուտ-լէրի տիւնեա իւզէրինտէն գալգմասը-նը, էզճան ու տիր արգու իլէմիշ իտի:
Թապիաթը իլէ, ազլը պաշտտա պուլունան հէր քէս, պէօլլէ պիր ըիւս-վայ պէհանթ իւզէրինէ իզհարը թէ-էսսիֆ իլէմիշ, լաքին Բարիստէ թապ ու նէշր օլունան վէ եինէ իֆրաթ մէր-թէպէ սէրպէսիյէթ թարաֆկիրի պու-լունան սայիր ղազէթալար, մէզքիւր ղազէթանըն էօլլէ պիր ըիւսվայ պէս-խաշըլընա գարշը աղը պաշտա, պիր շէյ սէօլլէմիշ տիր պիլէ:

Պու տէֆա, եինէ աշին շէհիրտէ թապ ու նէշր օլունմագտա պուլունան Գօնսթիթիւսիօնէ նամ ղազէթա, մէզ-քիւր մատտէ հազգընտա, աթիտէքի սուրէթտէ պէհանը էֆքեար իլէմիշ տիր:

«Բարիստէ պուլունան ձիւմհուրիյ-եթ թարաֆկիրիլէրի, Լօնտրատաքի ձիւմհուրիյէթ թարաֆկիրիլէրի պաշ-նա կէլմիշ օլուն ֆէլաքէթ իւզէրինէ, քէնտիլէրինին միւթէսիլլի գըլմագլար: «Բարիստէքի ձիւմհուրիյէթ թա-րաֆկիրիլէրի, քէնտիլէրէ քէյֆ պա-ղըլլամագտա օլուն շու էֆքեարա գա-հիպ օլմուշլար իտի քի, Բրէնս տը կալ էօլմէք իւզլէ տիր տէյի, լաքին միւ-մայիլէյ ճէնապէլէրինին, թիֆօյա գար-շը գօյմալըլա քիֆայէթ իտէճէք գա-տար գուլվէթի պուլունմագտա տըր տէյի կէօրիւնիւր:

«Գօնսթիթիւսիօն նամ ղազէթա, աթիտէքի սուրէթտէ սէօլլէմիշ իտի: «Պիր ձիւմհուրիյէթ իհտաք ար-գուսուստա պուլունմուշ օլուն ինկի-«իլլէր, եինէ պու տէֆա տախի, մէր-«գուլմագլար օրթատան գալգմասը-նա նայիլ օլամանաճագլար տըր: «Մէրգուլմ, եէմէքտէ, իլմէքտէ, «վէ ունումագտա տըր. մէրգուլմ, պիր «Գըրալ հէր նէ քի եաքար իսէ, օնու «եարմագտա տըր»:

«Իսթիլլ թարաֆկիրիլէրի, քէնտի իւմիտէրինի, մէզքիւր թիֆօ խաթա-լըլ իւզէրինէ գօյմուշլար իտի. լաքին էզքիւր իլէթ, իսթիլլա ֆըրգասընն աթթըլ տալը գըրմիշ վէ իւմիտիի օյա չըգարմիշ տըր. մէզքիւր հալ, նըրսինի, իլէրուսի իլին մէյտուսիյ-թէ (յուսահատութիւն) տիւշար գըլ-ղատա քիֆայէթ իտէր:

Խալու ճիւմիլ իլէ, շու սահիճիք տախի մէյտանա գօնմալը տըր քի, ֆը-րանսա բայիթալթընտա պուլունմա

ձիւմհուրիյէթ թարաֆկիրիլէրի, վա-գըթաք պիր աճը իւզհար իլլէմէքտէ տիրլէր. գանալըն գարշը թարաֆքընտա պուլունմուշ օլուն քէնտի մէզհէպտաշ-լարը (ինկիլիզ ձիւմհուրիյէթ թա-րաֆկիրիլէրի), քէնտի մէյտուսիյէթ-լէրինէ իլլաք պուլունմագտա տըրլար տէյի կէօրիւնմէքօր:

«Ինկիլիզ ձիւմհուրիյէթ թարաֆ-կիրիլէրի, քէնտիլէրինին, ինկիլլէրա թախթը վարիսինն սըգընթը վիրմէ-սինտէն գուրթուլլարը իլլին, քէնտի իւմիտէրինի խաթալըլ իւզէրինէ գօյ-մագլըլը ֆիքիլլէրինտէն պիլէ կէլիւր-մէտիքտէն պաշգալմէքքիւր խաթալըլ, ղըն պիւսպիլթիւն տէֆի, վէ Բրէնսին, ինկիլլէրաքտա պաղըլլանմաք իլլին, ճէնապէ հազգա տուալար տախի սու-մագտա տըրլար:

«Պունլարըն նիւնալլարը ղայթթէ գալպէ թէէսսիր իտիճի պիր շէյ օլունա էօլլէ պիր հալ ու հէյիլլէ վէ էօլլէ պիր ճէլալ մալիք պուլունմագտա ի-տի քի, Բարիս տէմօգրաթլարը, քէն-տի հարէքէթլէրինէ, նէ սուրէթլէ էօլլէ պիր հալ ու հէյիլլէ վէ ճէլալ վիրմէքիլլի պիլմէլլէր:

«Ֆրանսըլ տէմօգրաթլար հալէա էօլլէ իթիմատ իթմէքտէ տիրլէր քի, պիր գըրալըլըն պազը գալմասը սէ-պէպի, պիր գըրալ եաթօտ գըրալ օ-լաճագ պիր գաթ պուլունմագտա տըր տէյի:

«Ֆրանսըլ տէմօգրաթլար, պիր գը-րալը (ԺՁ. Լուիլի) գաթլ իթիթիլլէրի կիւնիւ, գըրալլար, էպէտի սուրէթտէ մահլ օլմուշ տուր տէյի իթիմատ իյ-լէտիլլէր. լաքին ֆրանսըլլար հէր գալ տէֆա գըրալըլը պիր թարաֆա գօյ-մուշլար իսէ, օլ գալտար տէֆա տախի, գըրալլըլ թէքրարէն ալտէթ էյլէմիշ տիր:

«Պունլար, պատէհու շու էֆքեա-րը ղիհնէլլէրինէ գօյտուլար քի, գըրալ-լըլ տէնիլլէն շէյտէն էպէտի սուրէթ-տէ գուրթուլլար իլլին, գըրալլըլըն, քէնտի արգասընտա պըրագտըլը շէյ-լէրի տախի խարապ իթիլլէր իլլ օլուն տէյի. 1848 սէնէսինտէ, թախթը եազ-մագլըլ թէճըրապէսինէ գալգըլլար. հէր քէս, մէզքիւր թախթըն, ալէվլէր իլլինտէ եանըլ քիւլ օլմասըն կէօրիւ. պու ճիւմիլ իլէ, մէզքիւր թախթըն քիւլլէրի իլլինտէն, եէնի պիր թախթ ետըլլար, վէ թէքրարէն պիր հիւքիւ-մէթի միւսթագիլէ (ինքնակալութիւն) իւշիւնիւ նաքօլէօնու թախթա ճիւ-լուս իլլէմիշ օլմասըն անլաթմագ իս-թէր) տահա օրթաեա չըքտը:

«Եազըն կիւնլէրտէ, գարագուշա-րըն (Պօնաքարթ սիւլիլէսի ալէմէթ-լէրինին) քեաֆֆէսի տախի, գըլլը-տան կէչիլլիտի. վէ պաղը գըրալըն գա-ֆալար շէյտէ սէօլլէտիլլէր:

«Հիւքմարալըլըն իսքեան իլլէմէք-«տէ օլտուլլարէ էպիլլէյի (թիլլէրի «սէրայընը) տախի եազալըլմ. իշթի-մալ տըր քի, հիւքմարալըլ, արթըգ-«իսքեան իտէճէք պիր խանլէրի գալ-մալըլ օլտուղունու կէօրէքէք, պիր «տահա մէյտանա չըգմաեա ճէսարէթ «իտէմէլլէր»:

«Էլէր, պաեաղը խալգա եալթագ-լանարագ, քէնտիլլէրինն անլէրէ պէ-յէնտիրմէք, վէ անլէրէ սէրկէրտէ օլ-մագ արգուսուստա պուլունան աթմ-լէր, խաթալըլըն տախի քէնտիլլէր եարտըլ իլլէմէքին կէօրմէք պախթը-նա նայիլ պուլունմուշ օլտալար իտի (եանի Բրէնս տը կալ ճէնապէլի խա-թալըլտան պաշ գուրթարաճագ էօլլէ իտի), սէվիլէճէլլէր, վէ իլէ-

րուսի իլլին օլուն իւմիտէրի թահթը էմիլլէթէ ալլըմիշ տըր տէյի իթիմատ իտէճէքլէր իտի:

«Լաքին գատէր էօլլէ իսթէմէքտէ տիր քի, հէր թախթըն վարիսլէրի (ժա-նանգ) ղայթթլէ սըհէթ վէ աֆիլլէ-թի քեաթիլլէտէ պուլունմուշ օլուն-լար:

Հաթթա հիլ պիր վազըլմ տախի, թախթա կէչէճէք օլուն Հիւքմարա էլ-լատարը, պու տէրէճէտէ իլլի պիր հալտէ պուլունմագլըլար տըր:

Նաքըլ քի օգուեանլարմագա մալիւմ տիւր, ինկիլիլլէրին, քէնտի շիմտիքի գըրալլըլարը թարաղընտան ալըլմա-մագ սէվտասընտա պուլունմուշ օլտու-լարըն քիտտա իլլէմիշ, վէ մէզքիւր սէվտալարընն հազգլը սէպէպէլլէրինի տախի պասթ ու պէհան իթիլլէր տիր:

Բրէնս տը կալըն խաթալըլը, ին-կիլլէլլէրին, քէնտի Գըրալլըլարը իւ-զէրինտէ տէրքեար օլուն մուհապպէթ-լէրինին պիւլիւքիւլիւնէ, պիր իսպա-թը գալլի տահա արթըլըլար տըր:

Լօնտրատան վարիտ օլուն սոն խա-պէրլէր, Բրէնսի միւմայիլէյ, իլլին տիւ-շար օլտուղուն խաթալըլընն, պիւ-թիւն էհալիլլի, էլէմ տէրեաքնա ղարգ իլլէմիշ պուլունտուղունա հիլ պիր շիւհէ պըրագմալըլար տըր:

Գեկտեմէրին 13 ինճի կիւնիւ կի-ճէսի, Լօնտրատն Հէյմարքէթ նամ թէպթըրտունտա, «Բիլիմալէօն վէ կա-լաթէա» նամ օեուս օյնանտըլտան սոն-րա, թէպթըրտուն մուգիլա թաղըլմ, «Կօտ պըլէս թհի Բրինս օլ Ուէյլս» (Ստոուաժ օրհնէ կալլէսի իլլանը) նամ կիւլլէթի (եքգ) չալմաեա պաշ-լամըլ, վէ թէպթըրտա պուլունան սէ-յիրճիլլէրին քեաֆֆէսի տախի, մէզ-քիւր կիւլլէթէնն չալմաեա պաշլան-մըլ օլտուղունու կէօրիւր կէօրմէք, հէրսի պիրտէն աեաղա գալգըլլար, վէ եէքալագ, մուգիլա իլլէ պէրապէր մէզքիւր կիւլլէթի օգումուշլար, վէ օլ ուլու էպիլլէյի էթթիւրմիւշլէր տիր:

Քէզալլէք աշին կիւնէսի, Մ. Բէրբըս, պիւլիւք պիր տայիլլէտէ, «Ինկիլլէր-րա օրտուսու» իւզէրինէ պիր նուլթ-իրատ իտիպ, բէք չօգ աթէթ, մէզ-քիւր նուլթագ պիլթաթէք, օգումաճագը էվլէլլէրինտէն պիլթիլլէրմիշ օլուն կիւլ-թէլլէրին իլլինտէն պիրիսինն եէրինէ, պալէատէ ղիք իլլէմիշ օլտուղունու «Կօտ Պըլէս թհի Բրինս օլ Ուէյլս» նամ կիւլլէթ չալմաեա պաշլամըլ տըր:

Մէզքիւր կիւլլէթէնն չալմաեա պաշլամաք, պիւլթիւն հազըրուն իւ-զէրինէ էլէքթիք կիպի պիր թէէսսիր իլլէթմիշ, վէ քեաֆֆէսի պիրտէն աեա-ղա գալգըլլար տըր:

Պունուն իւզէրինէ, Բրէնս տը կա-լըն (Բրինս օլ Ուէյլս, ինկիլլէրինէ տիր) ըէսսի, նուլթգ օգումաճագ պիւլթիւր իւզէրինտէ կէօրիւրմիւշ, վէ էհալի, մէզքիւր կիւլլէթէնն թէքրարէն չա-լմաեաքը թալապ իտիպ, պիրիլլէր, եէքալագ օգումուշլար տըր:

Լօնտրատն, Գեկտ, 13 տէ նէշր օ-լունան Սթէնտըրտ ղաղթթաքնտա տա-խի, աթիտէքի թէլլէրաֆ կէօրիւրմիւշ տիր:

Նիու Եօրգ 14 գեկտ, Ֆըլլըն Սթիթ նամ սօգագտա պուլունան ժողովարանտա, վէ միւ-թէմէայի Ալէրիգանն սայիր տուա ճէ-միլիլէթ կեաշլարընտա, հէր կիւն, Բը-րէնս տը կալըն էթիւր վէ մաղֆէրէ-

թի իլլին, ճէնապէ հազգա տուալար սուրուլմագտա տըր:

Սայիր նիլէ Գըրալ ֆաթիլլալարը կիպի, Բօրթուկալ հիւքիւլլէրինն Գըրալ ֆաթիլլալ տալի, Բրէնսի միւ-մայիլէյ, իսթալըլը իւզէրինէ սոն տէրէճէտէ մէրագ իտիպ, միւմայի-լէյ, ինն ահալը սըհէթիլլէր իւզէրինէ սաաթը սաաթընա խապէր ալմագլըլա պիւլիւք պիր ղարթթ կէօլլէրմիւշ, վէ Լօնտրատա, Բօրթուկալ հիւքիւլլէթի սէֆիլլի պուլունմուշ օլուն Մարէշալ Լը Տիւք տը Սալտանհա, հէր կիւն, Լիլ-պօնա թէլլէրաֆլար քէչիտէ իտէրէք, օլ պապտէ միւմքին մէրթէպէ թաֆ-սիլլի մալիւմալար վիրմիշ տիր:

Իթալիա գրալը վիլլէթօր Լամանուէլ հազրէթլէրի տալի, հէր կիւն Բրէնսի միւմայիլէյ, ինն ահալը սըհէթիլլէր իւ-զէրինէ քէնտիլլէր թաֆիլլի մալիւ-մալլար վիրմէսինի, Լօնտրատաքի էլ-լիսինէ էմր իլլէմիշ իտի:

Շու աթիլլէքի վարագա, Լօնտրատա պուլունան ձիւմհուրիյէթ թարաֆկիր-լէրի ճէմիլլէթլէրի իլլինտէ տօլալթըլը-լըպ բէք չօգ իմալ թօրալըլմագտա իտի քի, խարիճիլլէ նէզարէթի վասը-թասը իլլէ, գըրալիլա հազրէթլէրինէ կէօնտէրիլլէք իտի:

Իլլթէ մէզքիւր վարագաքն սուրէ-թի:

«Պիլ սահիպ իմալար, Լօնտրատա պուլունան նէվ պէ նէվ ձիւմհուրիյէթ թարաֆկիրի վէ Տէմքըլաթիւք ճէմիլ-լէթլէր աղալարընտան օլունա, հէր նէ գատար պիր հիւքիւլլէթի ձիւմհուրի-յէյի պիր հիւքիւլլէթի միւսթագիլէ (ինքնակալութիւն) թարաղընտան իւս-թիւն թուլմաեա գարար վիրմիշ օլ-տուղունու կիլլէմիշ իսէքտէ, պու-ճիւլլէ իլլէ ինկիլլէրի սըֆաթլըլալ Բրէնս տը կալըն աղըլ խաթալըլը վէ ուղանմըլ օլուն սըգընթըլարը իլլին պիլլիմ էլլէմիլլի վէ գըրալլէս հազ-րէթլէրինէ, վէ գըրալ ֆաթիլլալընն սայիր աղալարընա տալի, շիմտիքի է-լէմի տէրուլլէրի թահթընտա քէնտի-լէրէ եիւրէքտէն հիւնի թէվէճէհիւհի-միլ պուլունտուղունու թէպիլլէ գըլ-մագ արգուլլէրիլ:

«Քէզալլէք շուսու տալի պէհան իյ-լէմէք արգուսուստաքըլ քի, պիլլիմ իւմիտի խալիսանէմիլլ Բրէնսի միւմաի-լէյ, ինն էթիւր գուլթուաճագընտա տըր»:

Բրէնս տը կալըն էն թէհիլլէրի կիւ-նիւ, Գեկտեմէրին 14 ինճի կիւնիւ օլմուշ տուր, եէվմի մէզպուրտա միւ-մայիլէյ, ինն պաղան հէրիլլէր, խաթա-նըն տամարըն քէսիպ, մէզքիւր տա-մարտան իլլէրի սաղլամ աթէմ գանը ազըլմագլըլ թէճըրապէսինի իճրա իյ-լէմէք իլլին, Սըր ճէյմ Բէյլըլ նամ մէշուր հէրիլլէ քօնսթիլլէտա չաղըր-մըլար իտի, լաքին մէզքիւր թէճըրա-պէ իճրա իտիլլէ մի իտիլլէմիշ մի, ղազէթալար օլ խուսուստա պիր մալիւ-մալթ վիրմէմիշլէր տիր:

Հաթթա հիւքիւլլէրինէ քիտաթէ աթա-վէթ իպրագ իտէճէքլէրինտէն շիւհէ իտիլլէ օլուն իրլանտալըլար պիլլէ, Բը-րէնսի միւմայիլէյ, ինն խաթալըլը իւ-զէրինէ, քէնտի էլլէմի տէրուլլէրինի իպրագ իլլէմիշլէր, վէ Տըպիլլէ շէհիլլէ-տէ, էհալի չըլլըն կիպի Լօնտրատան ալլընաճագ իլլի խապէրլէրէ պէլլէմիշ տիր:

ՍՈՒՆՆՈՒ ԳՈՒԶԻԹՈՒ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթալտա Բէնճէլլիլ Բաղարընտա
Նո. 29 իսի խանընտա: